

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS

MENŲ FAKULTETAS

Piešimo katedra

Agnė Kačenauskaitė

Grafikos specialybės, magistratūros II kurso studentė

Magistro darbas „Ženklų emocijos“

Darbo vadovas: prof. V. Janulis, recenzentas: doc.V.Zarėka

Šiauliai 2010

Summary

Art – it is always near us, we need only to find and understand it. I dare to say that graphic technology is one of the most interesting trends of descriptive art for me. Graphic technology fascinates for opportunity to discover things which you need. Art for society and every person, graphic technique, which has its own message even if that message is not understood accordingly, is always prepared to transform and to become the acceptable perception for person or subjective interpretation of reality. Every daily object portrayed in a different way than it is portrayed usually can to overturn to work of art and to become the only and unique.

The problem focused on the works of collection is to draw people's attention to structure of roads, signs like an expression of graphic drawing and everything to join by the whole composition. Mixed technique of art helps to do this, where serigraphy appears which helps to emphasize the sign like an importance of fragment in human's life. Using mixed technique we can create composition free and to play on fractures which make stronger expression on road.

Signs, standing by the roadside which functions are different, often become only cognitive or giving information objects. Though I would like to show the viewer that such objects can be transformed to the works of art and they can mean much more than it looks at first.

Santrauka

Menas - visuomet šalia, tik reikia jį suprasti ir atrasti. Drįsčiau teigti, kad man grafikos technologijos yra vienos iš įdomiausių vaizduojamosios dailės krypčių. Jos labiausiai žavi galimybe atrasti tai, ko ieškai. Menas visuomenei ir individui, grafikos technikos, kurios kiekviena savaip žavi ar turi savo žinutę, yra visuomet paruoštos transformuoti ir virsti priimtinu kiekvienam suvokimu ar subjektyvia realybės interpretacija. Kiekvienas kasdienis objektas pavaizduotas kitaip nei jam įprasta gali virsti meno kūriniumi ir tapti vieninteliu ir išskirtiniu.

Kolekcijos darbuose stengiamasi atkreipti dėmesį į kelių sandarą, ženklų kaip grafinio piešinio išraišką ir viską apjungti vientisa kompozicija. Tai padaryti padėjo mišri grafikos technika, kurioje atsirandanti šilkografija, leidžia pabrėžti ženklo kaip fragmento svarbumą žmogaus gyvenime. Mišria technika buvo galima laisvai komponuoti kompoziciją bei žaisti su faktūromis, kurios sustiprino kelio įspūdį.

Pakelėje stovintys ženklai, kurie atlieka įvairiausias funkcijas, dažnai vartotojui tampa tik nurodantys ar informuojantys objektai. Tačiau savo darbais noriu įrodyti žiūrovui, kad tokius objektus galima paversti meno kūriniais ir jie reiškia daug daugiau nei atrodo iš pirmo žvilgsnio.

Turinys

1.Summary.....	2.psl
2.Santrauka.....	3psl.
3.Turinys.....	4.psl
3.Įvadas.....	5.psl
4.Problema.....	6.psl
5.Metodika.....	7.psl
6.Ženklų emocijos temos atradimas.....	8,9.psl
7.Spalvos darbų kolekcijoje.....	10.psl
8.Raštas gali būti kaip ženklas.....	11,12.psl
9.Simbolių bei ženklų reikšmė gyvenyme.....	13,14.psl
10.Modernizmas-aptinkama kryptis kolekcijoje`Ženklų emocijos,,.....	15,16,17.psl
11.Ekspresionizmas.....	18,19.psl
12.Kolekcijos sudedamosios dalys.....	20.psl
13.Kolekcijos interpretacija.....	22psl
14.Išvados.....	35.psl
15.Naudota literatūra.....	36.psl
16.Priedai.....	37.psl

Ivadas

Įstojusi į grafikos specialybę susipažinau su įvairiomis grafikos meno technologijomis, jų istorija. Čia sutikau daugybę šiltų ir protingų žmonių, kurių siela ir kūryba mane lydi iki šiol. Manau, meno tikslas yra keisti žmogų. Įdomu jausti, kaip pasaulis susitraukia į mažą lašą ir, virsdamas mintimis, plečiasi, išaugdamas lyg šakotas augalas iki dangaus ir dar už jo... Kartais norisi, kad mano darbai šildytų žmones, kad kiekvienas juose atrastų kažką sau artimo. Rodos, visas gyvenimas – kaip vientisas kūrinys, kur svarbi kiekviena detalė, kiekviena minutė. Dažna realybės smulkmena paliečia mūsų dvasią. Nuovokos vedami, ieškome joms išraiškos kūryboje. Atsiverianti paslaptis veda ir traukia gilyn. Kiekvienas daiktas vilioja savo atvaizdu, vidiniu alsavimu, tiesa, verte, atmintimi. Kūryba leidžia prisiglausti prie neregimojo pasaulio, amžinųjų vertybių.

Menas žmogų lydi nuo pat gimimo iki mirties. Žmogaus gyvenamoji aplinka be meno būtų nuobodi, monotoniška.

Kiekvienam menininkui svarbu atrasti save kurioje nors meno kryptyje, nes atradęs save menininkas jaučiasi išlaisvinęs dvasinius jausmus, vidines emocijas, kurios turi ištrūkti iš sukurtų rėmų. Įvairūs laikotarpiai skirtingai veikia menininkų kūrybą. Tai lemia žmonių poreikiai, socialinė bei kultūrinė padėtis.

Menas - visuomet jis šalia, tik reikia jį suprasti ir atrasti. Drįščiau teigti, kad man grafikos technologijos yra vienos iš įdomiausių vaizduojamosios dailės krypčių. Grafikos technologijos labiausiai žavi galimybe atrasti tai, ko ieškai. Menas visuomenei ir individui, grafikos technikos, kurios kiekviena savaip žavi ar turi savo žinutę, net jei ji ir nėra atitinkamai suprantama, visuomet paruošta transformuoti ir virsti individui priimtiniu suvokimu ar subjektyvia realybės interpretacija.

Šiuo atveju iš tokios grafikos technologijų gausybės pasirinkau mišrią techniką. Savo kūrinuose tyriau spalvos bei faktūros emocinio poveikio galimybes, kurdamu rėmiausi muzika. O muzikos poveikį ir nenuginčijamą reikiamybę jai, mes visi patiriame kasdieniniame gyvenime todėl muzika ir vaizdas yra neatsiejami vienas nuo kito. Kolekcijos darbuose pavadinimu „Ženklių emocijos“ stengiausi žiūrovą priversti sustoti lekianti gyvenymo keliu prie mano darbų kurie kiekvienas iš jų turi sritį užšifruotą žinutę. Mišri laisva technika yra subtilus būdas išreikšti jausmus ir idėjas kurių nesinori konkretizuoti, o skirtingai šiai technikai šilkografijos technika palikau žinutę kiekvienam individui.

Problema

Kadaise dar Marcel Duchamp pastebėjo, kad ir masinės gamybos daiktas išimtas iš įprastinės aplinkos ir pateiktas, kaip „daiktas savyje“, gali patraukti dėmesį kaip meno kūrinys. Jis turi formą, spalvą, ir kelia tokias asociacijas kurios gali šokiruoti, netgi įsiutinti žiūrovą. Pavyzdžiui pisuaras yra utilitarinis objektas, turintis gana apibrėžtą paskirtį labai intymioje aplinkoje. Ištraukime jį iš funkcionalios, pakeiskite jo įprastinę padėtį ir perkelkite į aplinką, kur visuomenė tikisi išvysti meno kūrinį, tuomet jis gal ir sužadina estetinį pojūtį, arba tokį jausmą, kurį galima vadinti estetiniu. Duchamp neturėjo tikslo apgaudinėti žiūrovą, jis buvo ikonoklastas, užsibrėžęs sugriauti akademinę meno kūrinio sampratą. Kiekvienas daiktas, funkcionuojantis kaip jausmo simbolis, yra meno kūrinys, o jausmas nebūtinai turi būti išskirtinis ir rafinuotas.

Todėl rementis tokiu Marcel Duchamp požiūriu galiu teigti, kad kažką bendro turi ir mano darbų kolekcija ženklų emocijos. Kurdamą kolekciją iškeliau sau problemą, kaip iš įprastinės aplinkos ženklą pateikti žiūrovui taip, kad į jį būtų pažiūrėta kitu kampu, kad ženklas įgautų kitokią prasmę. Mano darbų kolekcijoje ženklų užuomenos įkomponuotos į kitokią aplinką žiūrovą priverčia susimąstyti, kad tokie kasdieniškai ir įprasti ženklai, kaip kelio ženklas, su kuriuo mes kiekvienas susiduriame kiekvieną dieną gali virsti meno kūrinium.

Kiekvienas kasdienis objektas pavaizduotas kitaip, nei jam įprasta gali virsti meno kūrinium ir tapti tokiu vieninteliu, išskirtiniu.

Kolekcijos darbuose yra keliami problema atkreipti dėmesį į kelių sandarą, ženklų, kaip grafinio piešinio išraišką, ir viską apjungti į vientisą kompoziciją. Sulyginti ir išnagrinėti žmogaus gyvenime pasitaikančius neapčiuopiamus ženklus, bei pakelėje stovinčius ženklus. Tai padaryti padeda mišri grafikos technika, kurioje atsiranda šilkografija. Mišri technika leidžia laisvai komponuoti kompoziciją, bei žaisti su faktūromis, kurios sustiprina kelio įspūdį.

Pakelėje stovintys ženklai, kurie atlieka įvairiausias funkcijas, dažnai vartotojui yra tik nurodantys ar informuojantys objektai. Iškeliau šią problemą sau ir žiūrovui, kad tokius objektus galima paversti kaip meno kūrinium, kurie reikštų daug daugiau nei atrodo iš pirmo žvilgsnio.

Metodika

Gyvenime nemėgstu apribojimų, suvaržymų ar kuriamų rėmų iš kurių negalima išlįsti ne tik gyvenime bet ir kūryboje. Mėgstu laisvę potėpiui, faktūroms, dėmėms, išraiškingoms linijoms, tonams bei pustoniams.

Iš gausybės grafikos technikų pasirinkau mišrią techniką, kuri leidžia laisvai žaisti su faktūromis, dėmėmis. Išgaudama spaudos aliejiniiais dažais faktūrines dėmes, į jas jungiau šilkografijos elementus, kurie suskambėjo savo griežtumu bei spalvos ryškumu.

Naudojau slidaus paviršiaus kartoną, kuris turi privalumą tolygiai pasklisti dažui. Dirbau voleliu su kuriuo ir išgavau visas faktūras. Ploną dažų sluoksnį užtepdavau ir voluodavau ant stiklo. Apvyniodavau volelį įvairaus storio siūlu ir juo padengdavau slidų kartono paviršių. Tokiu būdu išgaudavau netikėtas faktūras. Tą patį dariau ir su cukraus žiupsneliu ar medžiagos tinkleliu. Ant dažų dėmių pašlakstydavau skiediklio, kuris netikėtai atskiesdavo dažų dėmes ir jos tapdavo atsitiktinėmis bei labai išraiškingomis. Taip komponuodama faktūrines dėmes suvedžiau viską į bendrą kompoziciją .

Kita technika, kuris buvo naudojama mano darbuose, yra šilkografija. Tai trafaretinės spaudos technika. Ši grafikos technika Europą pasiekė iš Rytų šalių po Antrojo pasaulinio karo. Šilkografijos atspaudai gaunami per šilko tinklelį, kuris yra užtraukiamas ant metalinių arba medinių porėmių. Tinklelis užtepamas emulsija, kuris šviečiamas. Tinklelio vietos, kurios turi nepraleisti dažų, yra padengiamos emulsija. Tokiu būdu yra gaunamas trafaretas.

Darydama savo darbus, pirmiausia kartoną apdorojau spaustuviniiais dažais, kuriais išgavau faktūras. Tada ant šių faktūrinių žaidimų šilkografijos technika atspaudžiau kelio ženklų detales, kurios tapo ryškiais akcentais visoje kolekcijoje.

„Ženklių emocijos“ temos atradimas

Kiekvieną dieną mes einame, važiuojame, kažkur skubame... Siekiame savų tikslų įgyvendinimo, svajonių išsipildymo ir t.t.

Senoliai sakydavo - „nelengvas tas žmogaus kelias“... Šiame posakyje glūdi daug tiesos. Kiekvienas iš mūsų esame susidūrę su nepaaiškinamais reiškiniais, ženklais, kurie kažką lemia mūsų gyvenime, pvz. susapnuojame keistus sapnus, kurių paaiškinimų ieškome sapnininkuose, gyvenimo kelią nuspėjame patikėdami horoskopais, žvaigždynų magija. Viskam stengiamės surasti paaiškinimus. Kartais tai sekasi, o kartais per vėlai pastebime mums siųstus ženklus. Kiekvienas žmogaus gyvenimas yra paženklintas tiek gerais, tiek nelaimingais atsitikimais. Turbūt taip jau turi būti, kad ne viskas nuo mūsų pačių priklauso. Tiesiog reikia įsiklausyti į tai, ką gyvenimas mums diktuoja ir tada prisitaikyti prie situacijos.

Neseniai pradėjau vairuoti transporto priemonę ir važinėti Lietuvos keliais. Ilgai nagrinėdama eismo taisykles, sankryžų sistemas, pastebėjau didelį panašumą tarp žmogaus gyvenimo kryžkelių ir automobilių kelių. Juos sieja tas pats besaikis skubėjimas, nelaimės ir laimės akimirkų ženklavimas.

Keliuose žmogus privalo paisyti kiekvieno pakeleje stovinčio ženklo, kuris yra pastatomas tam, kad būtų saugiai pasiekiamas tikslas. Gaila, kad gyvenime žmogus ne visuomet atkreipia į jam siunčiamus ženklus, kurie nėra pastatyti tiesiogiai prieš nelaimę ar mirtį. Žmogaus sąmonė priima tai, kas yra tikra, paaiškinama ir apčiuopiama.

Jau seniai pastebėjau, kad prieš kiekvieną žmogaus netektį gyvenimas siunčia nepaaiškinamus ženklus. Vieni teigia, kad tai tik sutapimas, tačiau mano nuomonė kitokia. Manau, kad tai yra kažkas daugiau. Tai ženklai, kurie mus saugo, perspėja. Tačiau tokių dalykų mes nesame linkę pasakoti ar netgi pastebėti, paprasčiausiai bijome likti nesuprasti.

Skubame ne tik transporto keliuose, bet ir savo asmeniniame gyvenime - tokia jau ta šių dienų tikrovė... Todėl pasirinkta mano tema ilgai brandinta. Reikėjo daug apmąstyti kaip visa tai pateikti žiūrovui, kad jis suprastų ką norėjau pasakyti savo kūrinijų ciklu „Kelio rodiklis“.

Ženklių fragmentai bei faktūrų gausa, kurie primenama kelio konstrukcijas, yra labai individualūs ir gimę iš sąmonės.

Kurdama kolekciją išanksto nesidariau eskizų, bet varčiau daug garsių menininkų darbus ir kaip ne keista užkliuvo man paprasčiausia eismo taisyklių knygelė, kuri gulėjo prie didžiųjų menininkų biografinių knygų.

Tai buvo pradinė idėja, o toliau vadovavausi savo jausmais, vidine intuicija.

Atsiribojau nuo visko, tiesiog pasinėriau į faktūrinių žaidimų kūrimą. Tada, kai jau buvo sukurtas pagrindas, kuris priminė kelio konstrukcijas, patys darbai diktavo savo temą. Galiausiai šilkografijos technika atspaudžiau kelio ženklų fragmentus, kurie ir „išgrynino“ iki galo pavadinimą „Ženklų emocijos“.

Spalvos darbų kolekcijoje

Ilgai mažiau kokių spalvų koloritą pasirinkti savo kuriamai kolekcijai, kad ji taptų išskirtina ir individuali. Bet šiais laikais labai sunku išsiskirti iš meno pasaulio, kai yra tiek daug įvairiausiomis technikomis, spalvomis ir visokiausiomis medžiagomis padaryta, sugalvota, sukurta.

Pasirinkau juodai pilkus atspalvius, nes balto pagrindo ir tamsaus dažo derinys sukuria išraiškingesnes faktūras. Tamsus koloritas puikiai sužaidžia tuomet, kai yra naudojamas linijai, faktūrai, dėmei. Naudojau ir ryškias spalvas (mėlyną, raudoną, geltoną). Jas naudojau griežtų kampų ornamentikai spausti, kuri tapo akcentu mano kolekcijoje. Ryškiai rėkiančios spalvos atkreipia žiūrovo dėmesį ir priverčia mąstyti apie tai, ką kūrėjas norėjo pasakyti pasirinkdamas tokią spalvą.

Įvairios paskirties ženkluose dažniausiai aptinkamos spalvos yra raudona, mėlyna ir geltona, kurios turi perspėjimo žmogui funkciją. Tokiomis ryškiomis spalvomis siekiama atkreipti žmogaus dėmesį, kad susimąstytų apie jam skirtą žinutę, informuojančią apie saugumą. Šias trumpas ir išraiškingas žinutes panaudojau ir savo darbuose. Ryškūs akcentai žiūrovą priverčia stabtelėti ir susimąstyti apie tai, ką aš tuo norėjau pasakyti.

Kolekcija nėra spalvinga savo koloritu, tačiau nėra ir nuobodi spalviniu atžvilgiu. Grafiškai su raudonais, mėlynais bei geltonais akcentais darbai, daug daugiau gali pasakyti nei ryškiaspalviai, šiek tiek jau pabodę kūriniai.

Žmogaus šiandieniniame gyvenime tiek daug spalvingos reklamos, mašinės gamybos pakuotės, spauda, televizija, viskas mirga sintetinėmis spalvomis. Kartais darosi pikta, kad taip žmogaus sąmonėje bei psichologijoje žaidžiama spalva. Norėjosi atsiriboti nuo ryškiaspalvių pigių tonų, atsiplėšti nuo skaniai įpakuotų žaisliukų ir pabandyti sukurti estetinį vaizdą juodai pilkomis spalvomis ir ryškias spalvas panaudoti tik kaip akcentus.

Raštas gali būti kaip ženklas

Rašto atsiradimas

Kada atsirado raštas, sunku pasakyti. Tačiau nėra abejonės, kad jo atsiradimas susijęs su pirmaisiais žmonių mėginimais piešti, braižyti. Seniausi piešiniai Europoje, rasti ant uolų (urvuose ir ne tik), dabar priskiriami lakotarpiui tarp 20 000 ir 10 000 m.pr.m.e. Ypač daug piešinių ant uolų surasta Afrikoje, Šiaurės ir Pietų Amerikoje, bet jų didžioji dalis ligi šiol dar nedatuota. Vieni iš tų piešinių galėjo būti estetinio pobūdžio (tam tikros puošmenos), kiti simbolizavo įvairius religinius įvaizdžius, dar kiti žymėjo daikto priklausomybę tam tikram asmeniui ar kt. Todėl tie piešiniai paprastai dar nelaikomi raštu: jie sudaro tikrai rašto priešistorę. Tačiau yra manoma, jog tikrąjį raštą sukūrė šumerų civilizacijos žmonės. Pagrindinė šumerų, o vėliau babiloniečių ir asirų rašomoji medžiaga buvo ne patogus papirusas, o minkšto molio lentelė, kurioje neįmanoma buvo dailiai rašyti. Šumerai išpausdavo rašmenis molyje nusmailintomis nedrių lazdelėmis. Todėl jų naudojamas dantiraštis, palyginti su egiptiečių hieroglifais, atrodo kampuotas ir šiurkštus.

Egiptiečiai rašė dažniausiai iš dešinės į kairę, o babiloniečiai - kaip šiandien mes - iš kairės į dešinę. Rašto ženklai ir visi kiti egiptiečių ir šumerų rašto skirtumai rodo, kad abi rašto sistemos susiformavo savarankiškai, nepriklausomai viena nuo kitos, nors dantiraštis, be abejo Egipte buvo žinomas. Antrojo tūkstantmečio prieš mūsų erą viduryje dantiraštis tapo tarptautine diplomatine rašto sistema. Juo naudojosi ir Egipto faraonai, susirašinėdami su Pietvakarių Azijos karaliais, Urautu, Hetitu, Sirijos ir kt. valstybėmis. Ženklo sąvoka semiotikoje yra pirminė. Peirce'as ir Morrisas kartu su ja vartojo ir *semiozės* terminą. *Semioze* vadinamas ženklo funkcionavimo ir jo reikšmės atsiskleidimo procesas (pagal gr. *semeiosis* – apibūdinimas, pažymėjimas).

Bendrojoje ženklų teorijoje išsamiausiai ir giliausiai laikomas Peirce'o pateiktas ženklo sąvokos aiškinimas. knygoje „Ženklas yra tai, kas kam nors ką nors atstoja koku nors atžvilgiu ar būdu“. Išsamiau nagrinėjant, galima išskirti tokius Peirce'o pateikto apibrėžimo aspektus. Pirma, čia kalbama apie tam tikrą santykį tarp dviejų objektų, iš kurių vienas atstoja kitą. Tas santykis paprastai aiškinamas kaip *reikšmė*. Antras dalykas, minimas kalbant apie ženklą, yra jo suvokėjo (recipient) buvimas. Reikšmė egzistuoja suvokėjo atžvilgiu. Jeigu nėra suvokėjo, bent jau potencialaus, negalima tikrai pasakyti, ar aptariamas dalykas yra ženklas. Palyginimui galima pasakyti, kad tai artimai siejasi su anglų filosofo Berkeley'o (Berklio) mintimi: „*esse est percipi*“ – būti, reiškia būti suvoktam (t. y. egzistuoja tik tai, kas suvokiama). Raštas - tai tam tikra braižomųjų ženklų sistema, leidžianti perteikti mintis ir

jausmus per erdvės ir laiko atstumą, fiksuoti ir išlaikyti šnekamąją kalbą. Tokios sistemos atsiradimas buvo labai reikšmingas įvykis žmonijos istorijoje. Raštas padėjo išsaugoti naujosios kartoms praeityje sukauptą patyrimą, tautų literatūros, mokslo ir apskritai - kultūros bei civilizacijos laimėjimus, atkurti išnykusių kalbų struktūrą ir senesnius egzistuojančių kalbų raidos etapus. Raštas taip pat daug prisidėjo ir tebeprisideda prie žmonių abstraktaus mąstymo plėtojimosi, mokslo ir kultūros pažangos, visuomenės nacionalinės ir politinės konsolidacijos.

Simbolių bei ženklų reikšmė gyvenime

Yra daiktų, kuriais naudojames tol, kol jie atlieka savo vienintelę paskirtį. Žirkklėmis kerpame tol, kol jos sulūžta, lempute naudojames tol, kol ji šviečia, išmetame netgi jo šventenybę televizorių, kada jis sugenda ir nebegali būti dirgiklis arba kai nusiperkame kitą, dar geresnį.

Tačiau yra daiktų, prie kurių mes prisirišame, ir jie mums ima reikšti šį tą daugiau. Seniai nenaudojamą siūlų lenktuvą nušveičiau ir pakabinau virtuvėje - jis man primena šiltus vaikystės vakarus prie pečiaus, kai buvo tvarkomi siūlai, o dabar trobai suteikia tam tikro jaukumo. Tėvo pypkę, kurios seniai niekas nerūko, mano draugas pasidėjo svetainėje ant lentynėlės - ji visa dvelkianti tėvu, nors tabako ir degėsių kvapas seniai išsivadėjęs. Muziejuje pagarbiai padėtas ratelis primena laikus, kai mūsų močiutės ir prosenelės verpė tokiais prietaisais. Yra daiktų, kurie net neatlieka savo pirminės funkcijos, bet turi kitų paskirčių. Meistrai vis gamina kryžius, ant kurių nei dabar, nei romėnų laikais niekas nebuvo žudoma, katalikai prieš Kūčias iš kunigo perka paplotėlius, kurių tikrai neprivalgys, kapinėse artimieji per patį vidurdienį uždega žvakę, kuri nieko neapšviečia. O šalia vienas kito sudėti tokie nekalti darbo įrankiai, kaip plaktukas ir pjautuvas daug kam gali priminti trėmimus ir nekaltų žmonių žudymus.

Daiktas-simbolis mums gali pasakyti daugiau nei tūkstantis žodžių, kartais jis reiškia tiek daug, kad imam tikėti, jog kūjis ir pjautuvas gali žudyti lyg atominė bomba, o kryžmai sukaltus du pagalius kitas palaiko pačiu Dievu ir suklumpa po jais. Simboliai praplečia daiktų pasaulį ir patys gali plėstis iki begalybės.

Ženkliai ir simboliai. Ženkliai mums turi vieną vienintelę reikšmę, todėl galim naudotis jais kaip orientyrais ir nepaklysti. Gatvėse yra tvarka todėl, kad visi vienodai suprantame kelio ženklus, 2X2 visiems yra keturi, nes 2 reiškia du vientus, o X žymi daugybės veiksmą. Tačiau tą patį X ženkliuką galime panaudoti kaip raidę ir juo pasakyti kažką nenuspėjamo, tarkim, “misteris X”. Skaičius 2 kitame kontekste gali reikšti ir kitokią „dvejatą”. Ką šauna į galvą, išgirdus “dvejetas”? Nežinau, kaip jums, bet man tai - prastas pažymys, kokio labai nemėgdavau, kitam “dvejetas” gali reikšti kažkokią porą, tarkim, vyrą ir motę...

Kelio ženklas “visų apribojimų pabaiga” viso labo tereiškia, kad už jo nebegalioja kitų kelio ženklų apribojimai, bet jeigu tokį ženklą pokštininkas padės prie jaunavedžių lovos, jis čia įgis daugybę visai kitų prasmų - vienus prajuokins, o kitus gal įžeis... Kada praplečiam ženklą, suteikdami jam daugybę reikšmių, ženklas tampa simboliu.

Ženkliui, kaip ir terminui, reikalingas tikslumas, apibrėžtumas, o simboliui - atvirkščiai, jis visada turi

daugybę reikšmių, kurias nuolatos papildo mūsų fanatizacija. Todėl simbolis niekada nenuspėjamas, neturėdamas savo ribų, jis užgriebia toli - pačius giliausius ir tamsiausius mūsų sąmonės požemius.

Kalvio rankose kūjis yra paprasčiausias darbo įrankis ir pats savaime jokių emocijų nekelia. Kalvėje kūjis reiškia kūjį ir nieko daugiau...

...Bet jeigu kūjį iškelsi aukštyn kartu su pjautuvu, jis ims simbolizuoti nežmonišką bolševikų valdžią, kurią jie vadino mistine darbininkų ir valstiečių sąjunga.

Stabai ir simboliai. Religiniai žmonės, neigdami savo stabmeldystę, kartais tvirtina, kad jie meldžiasi ne stabams, o simboliams. Iš tiesų visi stabai yra simboliai, bet ne visi simboli - stabai. Šiandien nedaug kas žino, kad pirmasis krikščionių simbolis buvo žuvis. Taigi nupiešta žuvis pirmiesiems krikščionims reiškė: *Jėzus Kristus, Dievo Sūnus, Išgelbėtojas*. Bet niekur neteko skaityti, kad jie būtų meldęsi žuviai. Stabas atsiranda tada, kai simbolis sutapatinamas su jį reiškiančiu dalyku. Dar visai neseniai milijonai žmonių ėjo pro Lenino statulas, atiduodami joms savo pagarbą, nešdami gėlių, duodami įsipareigojimus Didžiajam Vadui ir prisiekdami. Taigi Lenino statula nebuvo tik meno kūrinys. Lygiai taip pat kičinis Marijos paveikslukas katalikui ar stačiatikiui nėra tik paveikslukas - tai pati Marija, kurią jis laiko Dievo Motina, dangaus Karaliene.

MODERNIZMAS- aptinkama kryptis kolekciijoje ``Ženklų emocijos,,

1. Tai viena ryškiausių XXa. srovių, pasireiškusių dailėje (daugiausia kubizmas, siurrealizmas, opartas (optinis menas)), muzikoje (daugiausia ekspresionizmas, impresionizmas) ir literatūroje.

2. Modernizmas skirstomas į:

1. Ankstyvąjį modernizmą:

- Simbolizmas,
- Impresionizmas.

2. Vėlyvąjį modernizmą:

- Dekadentizmas - griūvančio pasaulio idealizavimas (žmogus pasilieka su savo nelaimėm, likimu, suvokia gyvenimo absurda.)
- Ekspresionizmas (būdingas judėjimas),
- Kubizmas,
- Futurizmas (avangardas; miesto kultūra, urbanistinis stilius),
- Siurrealizmas,
- Abstrakcionizmas,
- Egzistencializmas (žmogaus gyvenimas priklauso nuo jo paties),
- Neoromantizmas,
- Estetizmas (Oskaras Vaildas; formos grožio, meno hedonistinės funkcijos pervertinimas (hedonizmas – teorija, teigianti, kad aukščiausias gėris ir žmogaus elgesio dorovinis kriterijus yra malonumas), propaguoja „grynąjį meną“ (menas tarnauja menui)).

Moderno, arba secesijos, stilius reišėsi architektūroje, taikomojoje dailėje, knygų grafikoje, plakato mene, mažiau tapyboje ir skulptūroje.

Moderno dailė pasižymėjo dekoratyvumu, vyravo stilizuotas augalinis ornamentas: vingiuojančios, plaukiojančios linijos, išlinkę augalų stiebai, vainiklapiai, išsikeroję puokštėm arba pavieniai vandens augalai. Visa tai sudarė vieningą ekspresyvų ornamentą, dažnai turintį simbolinę prasmę. Moderno grafikų ir tapytojų kūrinuose vyravo alegoriški, simboliški vaizdai, metaforiški sugretinimai, gamtos paslapties ir žmogaus būties temos. Vienas talentingiausių moderno grafikos meistrų – Obris Berdslis (1872 – 1898). Tapyboje moderno stilius reišėsi ypatingu formų grakštumu, plokščiu, dekoratyviu vaizdu, rafinuotom, prislopintom spalvom. Bene žymiausias šio stiliaus tapytojas – Gustavas Klimtas (1862 – 1917).

Modernizmas (XIX - XX a.) šiame laikotarpyje suklesti impresionistų tapyba, išsiskiria simbolizmas; ideologiniai karai Europoje (ir ne tik); didelę įtaką kūrybai turi Šopenhauerio, Heidegerio, Nyčės filosofija; Jungo, Froido teorijos. Didėja meno krypčių įvairovė. Daugelis iš mūsų dar „nesuvirškinome“ moderniojo meno, jau nekalbant apie postmodernųjį. Per visą dvidešimtą amžių menininkai buvo

nusigręžę nuo tradicinių išorinio pasaulio vertinimų ir kūrė, remdamiesi tik savo vaizduote – abstrakčius paveikslus, reorganizuojančius objektyvų pasaulį į naujus keistus pavidalus, romanus, kurie atranda savąjį realizmą, pasinerdami į žmogaus psichologijos gelmes, pastatus, kurie priartėja prie grynujų formų. Klasicistai apverkė mirtį reprezentacinio meno bei jo prielaidos, kad išorinis pasaulis atspindi idealų grožį bei objektyvią reikšmę.

Priešiška postmoderno meno reakcija į modernizmą yra gerokai pavėluota. Tiesa, ši reakcija sklinda įvairiomis kryptimis. Modernizmas, dėl viso savo sukilimo prieš praeitį, neatmeta absoliutų; kaip tik per meną jis bando juos pasiekti – gryną formą, neįkūnytą

“Moderne”- naujas, šiuolaikinis. Šaltinis : asmenišką, subjektyvų žmogų supančios tikrovės suvokimas. Pagrindinė situacija : vaizduojama žmogaus dvasinė krizė. Vertybės : tiesa, gėris, grožis. Pasižymi : eksperimentiškumu, antitradiciškumu. Paneigia : romantines bei realistines meno normas. Principai : Atsisakoma visažinio pasakotojo, nuoseklaus siužeto, charakterio, pereinama prie daugiaperspektyvės, fragmentiškos raiškos. Objektas- žmogus, jo emocijos, aistros, jis jaučiasi vienišas, ieškantis, neramus. Originalumo siekimas. Eksperimentuojama su kalba. Pradininkai : Š. Bodleris, E.A. Po. Atstovai : O. Vaildas, M. Prustas, F. Kafka, H. Hesė, R.M. Rilke, T. Manas. ESTETIZMAS Grožis iškeliamas aukščiau kitų vertybių. Šūktiniai : “g rynnasis menas”; “menas menui”; “menas niekam netarnauja”. Estetizmas - priešinimasis realizmui. Grožio kultas. Idėjos : Menas ir gyvenimas- priešingi dalykai. Menas autonomiškas. Menas neseka gyvenimu- gyvenimas tvarkomas pagal meną. Tikrovė žemiau už meną. Aukščiausias menas- literatūra. Literatūra neturi auklėti, jau pats kūrinys yra vertybė. Atstovai : O. Vaildas (“Doriano Grėjaus portretas”).

IMPRESIONIZMAS (XIX a. 2pus.) “Impressio”- įspūdis. Credo : gyventi šia akimirka, mėgautis gyvenimu. Perteikiama : pasaulio spalvingumas, įvairumas, mėgavimasis gyvenimu. Reliatyvumas - viskas kinta. Juslinis suvokimas - pasaulis suvokiamas subjektyviai. Impresionizmas - modernaus meno srovė. Bruožai : Tikrovė yra srautas įspūdžių. Laiko tėkmė- nepastovus dalykas. Žmogus kintantis. Akimirkos trapumas ir nepastovumas. Subjektyvumas. Vaizduojama ne visa realybė, o akimirkos nuotaikos. Labiau domina ne daiktai, o kaip jie atrodo. Domimasi meilės, draugystės, gamtos, psichologijos temomis. Žmogus jautri būtybė.

Per pastaruosius šimtą metų meno raida įgavo naujų, daug įvairesnių formų. Tikroviškas ir artimas gamtai menas gyvavo ir toliau. Kartu su juo atsirado menas, kurio tikslas – ne teisingai vaizduoti gamtą, o meninėmis priemonėmis išreikšti jausmus ir nuotaikas. Tokiam „išraiškos menui“ pradžią davė dar postimpresionistai, tačiau jie kūrė XIX a. pabaigoje. O modernizmas prasidėjo XX a. Tai menas, kuris nesiekė tiksliai atvaizduoti matomą pasaulį.

Šiuolaikinis menas – tai nevienalytis meninis reiškiny. Jį sudaro kelios kryptys, kurios ne tik skiriasi

tikslais ir išraiškos priemonėmis, bet neretai ir tiesiog prieštarauja viena kitai. Modernizmo menas atmetė senas, įprastas tradicijas. Kartu jis iškėlė daug naujų problemų ir sužadino karštus ginčus. Šiose kryptyse daug prieštaravimų sukėlė techninė pusė, nes modernistai dažnai atsisakydavo senajam menui būdingų savybių, tokių kaip kruopštus atlikimas, tradicinis spalvų sąskambis, piešinio tikslumas, subtilumas, išorinio grožio siekimas. Modernistai atskleidžia tamsiąsias gyvenimo ypatybes, bet nepriešina jų su kažkuo šviesiu ar teigiamu. Vienas iš svarbiausių modernistų siekių – pabrėžti savo individualumą. Dėl to nuolat ieškoma naujų, anksčiau nenaudotų išraiškos priemonių ir medžiagų arba kuriama kažkas visai naujo, nematyto. Modernizmo menas panašus įvairiuose šalyse. Tą sąlygojo dailininkų būrimasis dideliuose meno centruose. Ilgus metus tai buvo Paryžius. O po II pasaulinio karo meno centrais taip pat tapo Londonas ir Niujorkas. XX a. daugiau kito tapyba. Pagal ją ir skirstomos modernizmo kryptys, kurios kito labai sparčiai.

EKSPRESIONIZMAS

Menas kurio tikslas pabrėžtinai vaizduoti dvasinę dailininko būseną, jo jausmus ir nuotaikas.

Ekspressionizmo (expression – išraiška) terminas vartojamas kalbant apie vokiečių meną. Jis Vokietijoje atsirado tuo metu kai Prancūzijoje prasidėjo fovizmas. Ekspresionizmas nesiekė grožio, todėl daug kam jis atrodo slegiantis. Didžiausiais dėmesys turiniui, epiškai ramybei. Paveikslas ekspresionistams buvo tik priemonė išreikšti psichologinėms, socialinėms būties problemoms. Todėl paveiksluos vyrauja slogi nusivylimo nuotaika kartėlis, nepasitenkinimas viskuo, kas yra. Dažnai vaizduojami išgąsdinti, vieniši, sužeisti žmonės, dažnai skurdžiai, luošiai. Kartais susidaro įspūdis, kad ekspresionistai nekenčia žmonių. Atėjus į valdžią nacistams ekspresionizmas uždraudžiamas, mat Hitleris jį pavadina „išsigimėlišku menu“, kurį reikia sunaikinti

Dailininkai

Pagrindinis norvegas Eduardas Munkas (1863-1944) kūrė paveikslus, ekspresyvius didžios nevilties ir nerimo simbolius. Garsiausi kūriniai: „Šauksmas“, „Vampyras“, „Merginos ant tilto“.

Taip pat tapė: Ernstas Liudvikas Kircheris, Emilis Noldė, Oskaras Kokoša, Otas Diksas, Ketė Kolvic.

KUBIZMAS

XX a. 1-2 deš.

Viena savičiausių modernizmo srovių. Būdingiausi vaizdavimo bruožai – realių daiktų skaidymas į geometrines figūras, formas ir fragmentines plokštumėles, perspektyvos atsisakymas. Dėl kuriamo briaunoto ir nerealiai kampuoto pasaulio, ši kūryba dar vadinama „kubiukų menu“. Kubistai mėgo blankias rudas ir pilkas spalvas, prie jų kai kur derino žalsvus ir melsvus atspalvius. Kubistai ant savo paveikslų lipdydavo laikraščių iškarpas, tapetų, medžiagų skiautes ir pan. Tokio tipo kūriniai vadinami koliažais. Vaizduojamųjų daiktų ratas visai nedidelis – portretai, pastatai, natriumortai. Pasitelkus fantaziją, linijų lūžiuose galima įžiūrėti stalus, vazas, muzikos instrumentus. Visuomenine prasme kubizmas gali atrodyti bereikšmis ir tuščias, tačiau kūrinuose jaučiama stipri kūrėjo individualybė.

Dailininkai

Garsiausias ispanas Pablas Pikaso (1881-1973) jo kūryboje išskiriami mėlynasis, rausvasis ir kubistinis periodai. Jis sukūrė gilaus turinio paveikslų: „Karas“, „Taika“, „Gernika“, taip pat ir taikos simbolį – baltą balandį.

Taip pat tapė: Žoržas Brakas, Chanas Grisas, Robertas Delonė, Fernando Ležė.

ABSTRAKCIONIZMAS

XX a. 2 deš. Apie 1910 atsirado Miunchene, Amsterdame, Maskvoje. 4 deš. Paplito Paryžiuje ir Niujorke, kur, gelbėdamiesi nuo fašizmo, emigravo daug Europos menininkų.

Sudėtingiausia modernaus meno kryptis, kuri, deja, nebuvo populiari abstrakcionizmas kitaip – bedaiktis menas. Abstrakti tapyba neatspindi realiai egzistuojančių žmonių, daiktų, peizažų, nors ji kuriama įprastomis tapybos priemonėmis – taškais, linijomis, plokštumomis, spalvomis. Jas jungdami dailininkai siekė dekoratyvumo efekto. Dailininkas paveikslais išreiškė požiūrį į pasaulį, savo filosofinę poziciją. Abstrakcionizmas visiškai nutraukė paveikslo ryšius su gamta.

Dailininkai

Garsiausias rusas Vasilijus Kadinskis (1866-1944) jis nutapė paveikslus akvarele, kuriuos sudaro jokių konkrečių daiktų nevaizduojančios spalvų dėmės. Paveikslas „Juodos linijos“.

Taip pat kūrė Kazimieras Malevičius, Pitas Mondrianas, Viktoras Vazarelis, Pjeras Sulažas, Hansas Hartungas, Džeksonas Polokas.

Kolekcijos sudedamosios dalys

Spalva-tai aktyviausia spalvinės kompozicijos meninės raiškos priemonė. Spalva gali optiškai įtakoti formos dydį, proporcijas, kontrastus, ritmą. Spalva turi savo toną, sodrumą. Faktūra-tai įvairių medžiagų paviršių ypatybės, reljefas. Faktūros būna-grublėtos, pūkuotos, nelygios arba lygios. Tekstūra-tai languotumas, dryžuotumas. Pavyzdžiui gėlėtas, margas, taškuotas audinys, popieriu ir t.t. Proporcija-tai tam tikrų meninių raiškos elementų santykis su visuma ir vieno su kitu. Proporcija tai aukštų, ilgų, pločių, tūrių darnumas, meniškasis atlikimas. Ritmas-tai meninių raiškos elementų ritmiškasis pasikartojimas, kaitaliojimas, gretimas. Ritmas taikomas kurent ornamentiką. Simetrija-tai atitikimas. Simetrijų rūšys-veidrodinė, translecinė, ašinė. Visos šios simetrijos yra ornamentinės. Asimetrija-tai simetrijos nebūvimas, neatitikimas. Disimetrija-tai nedidelis neatitikimas, nedidelė paklaida, mažas nukrypimas nuo simetrijos. Kontrastas-tai skirtumas, priešingybė. Kontrastą galime suvokti ti lyginimo, gretinimo būdu, pvz., šiltas-šaltas, baltas-juodas ir t.t. Niuansas-tai nedidelis skirtumas, priešingai nei kontrastas. Niuansas kompozicijoje suteikia gyvumo, subtilumo. Niuansas-tai tarpinė būseną tarp kontrasto ir panašumo. Ažūras-permatomas, kiaurinis raštas, dekoratyvus kiauraraštis arba kiauriniai elementai iš įvairių medžiagų, taikomi dekoratyvioje dailėje, tapyboje, grafikoje bei architektūroje. Statika-tai rami, stabili, tvirta, nejudri, pastovi būseną. Statiškos formos-plokščios, kvadratas, skritulys, stačėkampis, trikampis, erdvinės formos tai kubas, piramidė, gretasienis. Dinamika-tai judri, nestabili, pasikartojanti veržli būseną, priešingai statikai. Dinamiškos formos, plokščias skritulys, erdvinės formos rutulys. Ornamentas-tai ritmiškai pasikartojančių formų, meninių raiškos elementų kaita. Stilizacija-tai formų apibendrinimas, paprastinimas, struktūrinimas, silueto kūrimas. Stilizuoti vaizdai-raidės, ženklai, raštai. Taškas-išreiškia uždara kompoziciją, koncentruoja žiūrovo dėmesį į tam tikrą meninių elementų plotą. Tačiau jis nebūtinai turi būti vienas meninės raiškos elementas. Taškas gali būti plokštumoje ir erdvėje. Linija-tai taškų judėjimo trajektorija. Linijos plokštumą gali dalinti apriboti, sujungti į bendrą visumą. Linijų yra įvairių-plonų, storų, tamsių, lenktų, tiesių, banguotų, spiralinių ir t.t. Dėmė-tai meninės raiškos priemonė, kurią galime suvokti ne tik iš arti bet ir iš didelio nuotolio. Dėmė gali būti vienspalvė, spalvotą, tamsios, šviesios. Dėmės naudojamos reklamoje, plakato mene, grafikoje, tapyboje ir t.t. Forma-tai įvairiausiai išsidėsčiusių dėmių srautas, kurį mes matome ir atpažįstame tiek, kiek turime patyrimo arba atrankos metodu. Iškart, neišsimindami mes galime įsidėmėti tik penkias ar septynes tarpusavyje nesusijusias formas. F formos yra paprastos ir sudėtingos. Paprastos formos tai butų stačėkampis, kvadratas, skritulys, trikampis. Paprastos erdvinės formos-tribaras, trigubas, tribaras, erdviniai

daugiasieniai. Šviesa ir šešėlis-tai šviesokaita. Ji kompozicijoje sudaro aktyves dėmes tamses ir švieses dėmes. Šviesa ir šešėlis naudojami kontrastingų dėmių sudarymui plokštumoje arba erdvės sukūrimui. Kompozicija-reiškia sudarymą, sudėstymą, meninių komponavimo elementų sujungimą į darnią, harmoningą visumą. Tai yra įvairių meninių raiškos elementų, kuri atitinka meninės darnos, harmonijos tvarką, taisykles.

Kompozicijos meninė išraiška labai priklauso nuo paties kūrėjo, jo temperamento, medžiagų pasirinkimo, technikos lygio, laikmečio, tautinės kultūros tradicijų, socialinės sprendžiamos problemos, pasaulėjautos, religijos, filosofijos ir t. t.

Kompoziciją, kaip atskirą meno-mokslo šaką, galima nagrinėti įvairiais aspektais.

Kompozicija`` dalyvauja,, visose meno, technologijų bei kūrybinį pradžą turinčių disciplinų kūrime.

Mene piešimo, tapybos, skulptūros, architektūros, grafikos, keramikos, odos, tekstilės, medžio, stiklo, metalo ir t. t. darbuose, technologijose-spaudos, medienos, tekstilės, siuvimo, odos, plastiko, gumos ir t. t. Kūrybinį pradžą turinčios distiplinos-konstravimas, dekoravimas, modeliavimas, meketavimas ir t. t. Kaip pastebėjote, visur reikalingas harmonizavimas ir kompozicija. Kompozicija-labai plati sąvoka. Ji labai reikalinga ir reikšminga bet kuriame kūrybiniame procese, turinti keletą raiškos tikslų-pirmasis tai užsakovas, įtakojuantis objekto temą, siužetą. Antrasis-tai butų objektas kaip pavaizduoti, tai atlikimo technika, pasirinktos priemonės ir metodika. Trečiasis- vygditojas. Visi šie tikslai yra susiję su kompozicijos kūrimu ir kūrybinio darbo eigoje sąveikauja tarpusavyje

KOLEKCIJOS INTERPRETACIJA

Kūrinio dydis-88x64.cm,kolekcijos pavadinimas „Ženklų emocijos“

Kompozicija susideda iš ryškiai raudono draudžiamo ženklo fragmento ir tarsi arkos formos faktūrinės linijos. Pilkšvas tinklas primenantis voratinklio faktūrą, pridengdamas intensyvią raudoną spalvą bei faktūrinę liniją, sukuria erdvės išpūdį, kuris įtraukia žiūrovą į gylį. Mėlynai pilka skylėta linija pereidama per kompoziciją nekliudydama priešingos faktūros nukreipia žiūrovo žvilgsnį į kitą pusę. Taip susisluoksniuodamos linijos primena nutrupėjusio namo langą kuriame atsispindi ženklo fragmentas.

Kūrinyje apsiribojau trimis pagrindinėmis faktūromis, kuriomis kompoziciją kūriau skirtingais tonais, o raudonas kelio ženklo fragmentas suteikia kūriniai gaivumo, užbaigtumo.

Kūrinio dydis-88x64.cm,kolekcijos pavadinimas „Ženklų emocijos“

Šiame darbe pagrindas susiveda į trikampį. Šone esantys raudoni, pasikartojantys ir taisyklingi akcentai sukuria ritmikos įspūdį. Centrinė kompozicija susideda iš trikampio kurio viduryje juodas kvadratas. Aplink jį ryškėjantys akcentai ir intensyvi juoda faktūrinė skraistė išryškina trikampį.

Žiemą kelių peizažas tampa niūrus, šaltas, pilkas. Tokiame peizaže ypač išryškėja ryškiaspalviai ženklai kurie savo ryškumu tampa rėkentys. Kūrinyje ženklai tampa svarbiausi, ryškiausi.

Kūrinio dydis-88x64.cm,kolekcijos pavadinimas „Ženklų emocijos“

Šiame darbe daugiau atrandame faktūrinių dėmių, kurios taip pat susiveda į bendrą kompoziciją. Jos akcentais tampa pasikartojantys mėlyni trikampiai, iš kurių vienas su raudonu tašku. Trikampiai tarsi gyvenimas, susivedantis į vieną tašką. Kai žmogus pervargsta nuo sunkaus darbo, kai nebeturi vilties ką nors pakeisti ar kai pavargsta kovoti dėl savęs ir kitų, dažnai ištaria baigtinį žodį ``taškas,, - pasiduodu, nebegaliu...

Grafikos darbe pagrindas baltas, švarus kaip sniegas. Ant jo statomi faktūriniai objektai yra tamsūs. Tokiu būdu, baltame fone esančios faktūros tampa išraiškingos. Iš siūlinių faktūrėlių susisuka ovalas, kuris viską suveda į visumą.

Kūrinio dydis-88x64.cm,kolekcijos pavadinimas „Ženklų emocijos“

Kūrinio kompozicija susiveda į trikampį, kuris simbolizuoja uždara erdvę, gyvenimą. Trikampis krikščionybėje vaizduojamas kaip dievo akis, lemiantis bei valdantis mūsų likimus. Kaip ir kituose kūrinuose akcentu tampa raudona rodyklė, kuri įlenda į trikampį bet jo neišardo. Trikampio viduryje esanti švari balta dėmė simbolizuoja tyrumą, ramybę ir skaistumą. Kairėje pusėje atsirandantis šviesos plyšiai suteikia darbui trapumo įspūdį. Kiaurai persišviečiančios linijos primena, kad viskas kas yra šiandien yra laikina ir nereikšminga.

Kūrinio dydis-88x64.cm,kolekcijos pavadinimas „Ženklų emocijos“

Faktūrinė linija, kuri tarpais išnyksta, tarpais labai intensyvi yra išraiškinga. Ovalą perskrodžia raudona ritmiška linija, simbolizuojanti mūsų gyvenimo dienas, kurios kartojasi kaip šie trikampiukai. Šiame darbe nedaug faktūrų, tačiau kūrinio pagrindas, kuriame daug pataškymų, prašviesėjimų, padeda sukurti erdvės įspūdį. Pats ovalas tampa tarsi ženklu, simbolizuojančiu gyvenimą, jo uždara erdvę ir tai, kad kiekvienas iš mūsų gyvename su savo laime ar nelaime. Ovalo vidurys šviesiausias nes aplink iš jo atitrūkstantys siūleliai sukuria prieblandą, tarsi iš jo išeitų spinduliai. Kybanti erdvėje kompozicija suteikia darbui skrydžio įspūdį. Atrūkę raudonos linijos trikampėliai saugo kompozicijos statiškumą.

Kūrinio dydis-88x64.cm,kolekcijos pavadinimas „Ženklų emocijos“

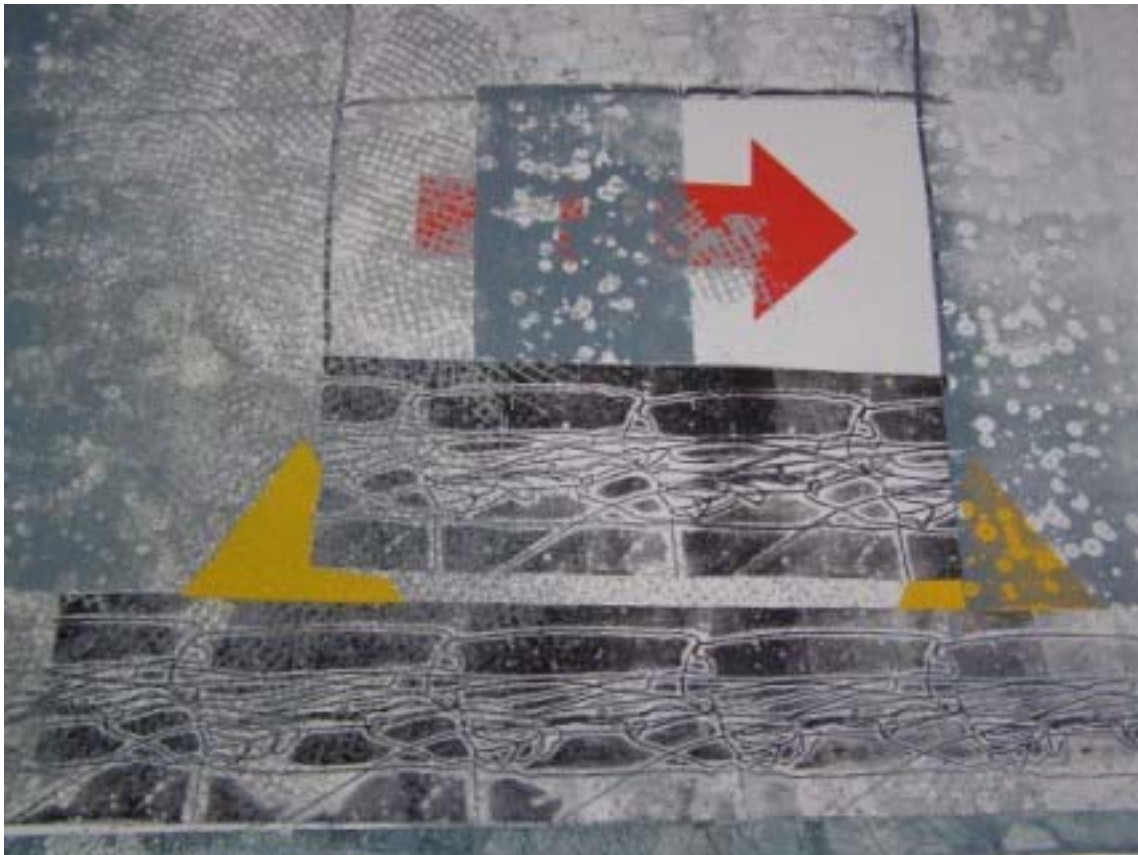
Labai ekspresyvus kūrinio pagrindas, kuriame juoda spalva, drąsūs potėpiai, pataškymai, primena gyvenimo šėlsmą, pavojus, stiprybę, jėgą ir judėjimą. Pilkas viršutinis dažų sluoksnis nuslopina kūrinio pagrindą ir suteikia darbui harmoniją, stabilumą. Ant tokio tamsaus pagrindo pilka spalva suskamba suvo grožiu, tai padaryti padeda faktūrinės dėmės sukuriiančios šerkšno vaizdą. Mėlynas šauktukas tampa akcentu, reiškiančiu perspėjimą. Tiek kūrinio pagrindas, tiek šauktukas ir raudona rodyklė, pereinanti per visą darbą, kalba apie vieną ir tą pačią problemą - sumaištį, pavojų, nerimą. Šiame darbe daug juodos spalvos ši spalva žmogaus sąmonėje sukelia mirties, vienišumo, baimės emocijas. O ištikrųjų grafikoje tai pagrindinė spalva su kurią galima išgauti išraiškingiausią liniją, dėmę, faktūrą. Gyvenyme ji reiškia eleganciją, prabangą, solidumą.

Dažo nutekėjimai sukuria virpančios linijos vaizdą tarsi vėjas kuri gali apčiuopti, įsisuko į kūrinio vidų nupiešdamas šerkšno pešinį.

Kūrinio dydis-88x64.cm,kolekcijos pavadinimas „Ženklų emocijos“

Kūrinys pilnas faktūrinių žaidimų. Kompozicija pasislinkusi į dešinę pusę, kurioje akcentu tampa balta rodyklė mėlyname stačiakampyje. Už jos iš karto atsiranda intensyvi raudona linija, kuri pasislėpusi už juodų linijų. Ji tampa vos ne svarbiausiu objektu, nes yra intensyviai ryški, dinamiškai ritmiška. Linija rodanti gyvenimo, kelio kryptį. Minkštos siūlinės faktūros eina per visą darbą, suteikdamos jam lengvumo, minkštumo išpūdį. Švelnus melsvai pilkšvas pagrindas kūrinui suteikia erdvių susiskaidymą, bei vientisumą. Jei kolekcija pilna šalčio ir sniego išpūdžio tai šis darbas ipač tai pabrėžia. Mėlyna intensyvi spalva dar labiau pabrėžia šalčio pojūtį.

Kūrinio dydis-88x64.cm,kolekcijos pavadinimas „Ženklų emocijos“

Kurinys labai dinamiškas daug judėjimo krutėjimo.Kompozicija susiveda į vientisą piramidę,kurios tokį išpūdį sustiprina šonuose geltoni pasikartojantys trikampiukai,kurių vienas pridengtas skylėta faktūra primenanti akmens paviršių.Drabe daug ritmikos kuri sukuria judėjimo išpūdį.Raudona rodyklė įrėmintą stačekampyje primena lango vaizdą per kurį matoma švari balta erdvė.Tai langas kuris žiūrovui tampa poilsio salelė. Raudona spalva ir balta labai skirtingai veikenčios žmogaus sąmonę.Balta spalva raminanti,skirtingai nei raudona kuri sukelia nemalones emocijas kaip pavojų, skausmą, nerimą.Todėl raudoną rodyklę pridengiau faktūriniu dėme.

Iraiškingos juodos linijos kuriuose susiraizgia siūleliai simbolizuoja delno linijas, nulemenčios kiekvieno iš mūsų likimą.Tai užšifruoti gyvenimo kelio atradimai ir paklydimai,džiaugsmas,skausmas.

Kūrinio dydis-88x64.cm,kolekcijos pavadinimas „Ženklų emocijos“

Kūrinys gausus faktūrų, kurios susijungia į bendrą kompoziciją. Įkomponuoti raudoni trikampiukai papildo centrinę kompoziciją, o mėlynas akcentėlis iš trikampiukų tampa atsvaros tašku. Juodi pilki pustoniai žaidžia vienas ant kito sluoksnuodami erdvės išpūdį. Kairėje pusėje sunki erdvė daug juodos spalvos persipynusios su raudonais akcentais kurie reiškia pavojų, priešingai dešinėje pusėje lengvai pilka erdvė kuri turtinga suraizgytom linijom, kurios nėra ryškios ar intensyvios. Linijos kurios kertasi sukuria D raidės kompoziciją kuri primena kelią iš kurio išeina jo atsaka. Atsakoje uždėtas mėlynas akcentas tarsi reiškia, kad tai teisinga kryptis kurioje ištirpsta juoda faktūra ir šviesos daugiau simbolizuojanti ramybę, gerį, lengvumą.

Kūrinio dydis-88x64.cm,kolekcijos pavadinimas „Ženklų emocijos“

Visi darbai pilni šalčio primenantys balta,niūrę žiemą.Todėl ir šis kūrinys pilnas šalčio jausmo.Vienas juodas kelias, viena mėlyna rodyklė, vedanti kažkur... Kelias sunkus, tamsus, ant jo uždėtos tinklo faktūros - tai tarsi suplėšyti, prasiskiriantys likimai. Jie simbolizuoja tai, kad gyvenimas kiekvienam savaip sudėtingas ir sunkus, bet kiekvienas žinome jo tikslą ir vienintelę kryptį. Tos krypties link mes einame kiekvieną dieną. Tai atskleidžiama mėlyna linija, nukreipta į raudoną tašką, reiškiantį gyvenimo ir žmogaus galutinį tašką.Prasiverentis baltas plišys sukuria naują erdvės išpudį kuri įtraukia žiūrovo akį žvelgti gilyn.

Kūrinio dydis-88x64.cm,kolekcijos pavadinimas „Ženklų emocijos“

Išraiškingos storos faktūrinės linijos sudaro kvadrato kompoziciją, kuri primena kelio konstrukcijas, formuoja posūkio išpūdį. Dvi pilkos vos permatomos linijos perskruodžiančios tamses linijas sudaro išpūdį lyg katik pervažiavo darbą automobilis palikęs įspaudus lape. Mėlyna ir raudona spalva labai atgyvina kūrinį. Jis pradeda kalbėti apie užšifruota žinutę, kurią gali suprasti kiekvienas savaip ir sau pritaikyti. Kūrinyje esančių akcentų persišviečiamumas per faktūras neleidžia joms iškristi iš bendro vaizdo ir taip sujungia visą kompoziciją į bendrą visumą.

Kūrinio dydis-88x64.cm,kolekcijos pavadinimas „Ženklų emocijos“

Šiame darbe akivaizdžiai matome centrinę kompoziciją. Ją pabrėžia ryškūs pasikartojantys raudoni akcentai. Raudona spalva simbolizuoja nerimą, agresiją, nelaimę, kraują. Užrašas STOP kiekvienam žinoma, kad tai - draudžiamas ženklas. Ženklo aštrūs, taisyklingi kampai tik dar labiau pabrėžia savo reikšmingumą ne tik kūrinyje, bet ir šiandieniniame gyvenime.

Švelniai pilkšvas fonas išryškina centrinę kompoziciją, kuriai neleidžia susilieti į vientisą masę. Iš kairės pusės išnyranti juoda linija netikėtai užsilenkia ir sukuria kvadrato užuomeną, kuri kaip netikėtai atsiranda, taip netikėtai ir išnyksta. Juoda linijos spalva puikiai atskleidžia faktūrų grožį, kuris praturtina kūrinį išskirtinumu.

Išvados

Savo kūrinių kolekcija „Ženklų emocijos,, norėjau atkreipti dėmesį į tai, kad kasdieniniame gyvenime yra tiek daug smulkių dalykų, ženklų, simbolių, į kuriuos mes dažniausiai nekreipiame dėmesio, nesigiliname ir net nepastebime. Galbūt jei būtume atidesni sau, aplinkai ir kitiems, tuomet galbūt gyvenimas taptų lengvesnis ir daugiau pasiektumėme savo asmeninėse svajonėse. Galbūt net galėtume išgelbėti save ar kitus nuo nelaimių, neteisingų ir skaudžių mirčių. Norėčiau, kad ne tik šiandien sustotumėme prie mano ar kitų menininkų kūrinių, bet ir neskubėtumėme gyvenimo ir autostrados keliu.

Apibendrinama savo kūrinių kolekciją, drįsčiau teigti, jog ji yra visiškai kitokia negu mano bakalauro kolekcija. Šioje kolekcijoje nagrinėjau aktualią šių dienų problemą, kuri reikšminga kiekvienam iš mūsų. Darbai nėra spalvingi savo koloritu, labai grafiški. Per liniją, dėmę, faktūrą, spalvą stengiausi sukurti darbus, bylojančius apie žmogaus gyvenimo ženklumą, nuo kurio kartais priklauso ir mūsų likimas.

Naudota literatūra

1. „Vizualioji meno istorija“ *Larousse VUEF*, Paris 2001, lietuviškai leidykla „Šviesa“ 2007
2. „Dailės žodynas“ Vilnius 1999
3. „A history of writing: from hieroglyph to multimedia“ *edited by Anne-Marie Christin*. Paris: Flammarion 2002
4. *Phil Baines and Catherine Dixon* „Signs, Lettering in the environment“, Laurence King Publishing Vendee, France 2001
5. *Christian W. Thomsen* „Gerd Winner, Berlin-London-New York, Urbane Strukturen“ Prestel-Verlang, Munchen. London. New York 1998
6. „Street logos“ *Tristan Manco*, On the cover: front Zdad, Stockholm. Photo Steinar Danielsen back Exhibition, Influenza, sal Crew and others, Rotterdam
7. „Meno istorija Nuo viduramžių iki šiuolaikinio meno“, Alma littera 2006
8. *Edward Lucie – Smith* „Meno kryptys nuo 1945-ųjų“, R. Paknio leidykla 1996
9. *Amy Dempsey* „Stiliai, judėjimai ir kryptys“ enciklopedinis moderniojo meno vadovas, Presvika 2004
10. *Barry Dawson* „Street Graphics, New York“ Thames and Hudson, London 2003
12. To contemporary illustration *edited by angus Hyland and Roanne bell*

Kompozicijos formavimas

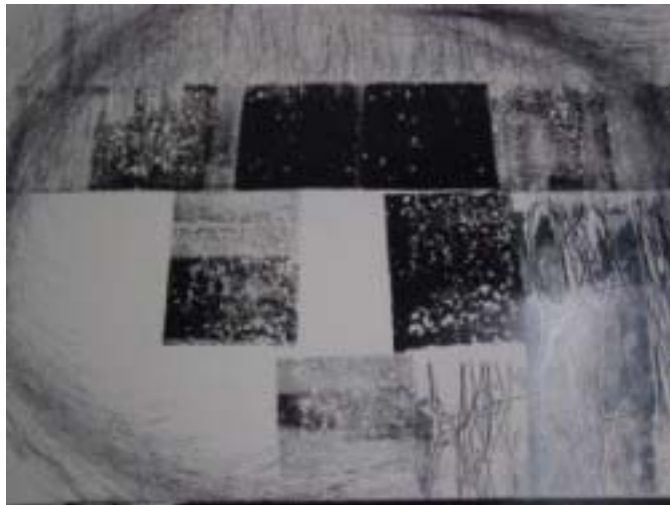

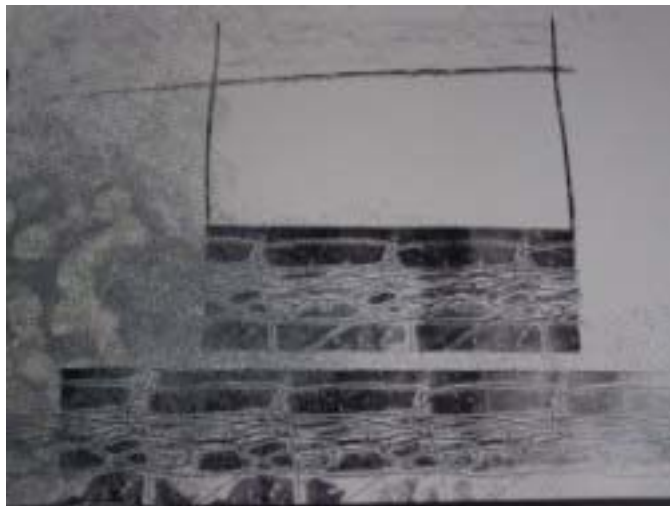
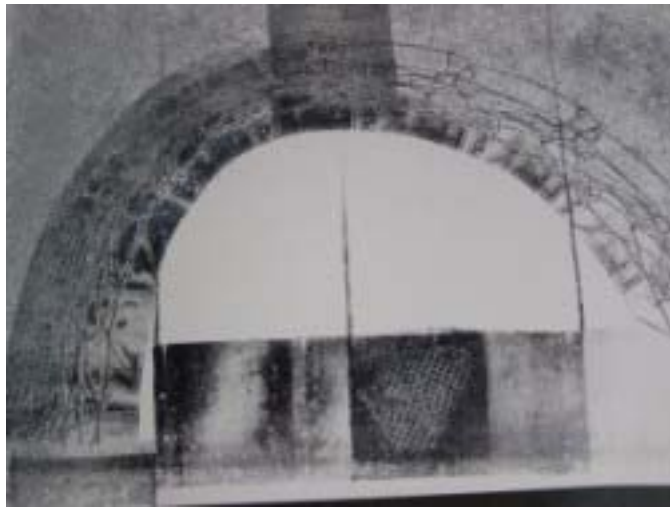

Faktūrų ieškojimai

